

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Wykaz literatury	XIX
Przedmowa	XXXV
Rozdział I. Wpływ II wojny światowej na rozwój praw człowieka (<i>Elżbieta Rojowska</i>)	1
§ 1. Wprowadzenie	1
§ 2. Prawo konfliktów zbrojnych i powstanie Międzynarodowej Komisji do spraw Zbrodni Wojennych	4
§ 3. Narody Zjednoczone	8
§ 4. Podsumowanie	10
Rozdział II. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka jako inspiracja dla współczesnych reżimów praw człowieka (<i>Daria Bieńkowska</i>)	13
§ 1. Wprowadzenie	13
§ 2. Manifest praw – <i>soft law</i>	16
§ 3. Standardy praw człowieka	19
§ 4. Podsumowanie	22
Rozdział III. Prawa człowieka a prawo własności (<i>Dariusz Juruś</i>)	25
§ 1. Wprowadzenie	25
§ 2. Locke’owska koncepcja własności	26
§ 3. Prawa negatywne i pozytywne	29
§ 4. Prawa człowieka jako prawa własności	32
§ 5. Zakończenie	35
Rozdział IV. Humanizm integralny Jacques’a Maritaina a prawa człowieka (<i>Ryszard Kozłowski</i>)	37
§ 1. Wprowadzenie	37
§ 2. Czynniki wpływające na rozwój idei praw człowieka	38
§ 3. Prawa człowieka – prawa osoby ludzkiej	40
§ 4. Prawa osoby a dobro wspólne	42
§ 5. Podsumowanie	45
Rozdział V. Dehumanizacja a prawa człowieka (<i>Jan Wadowski</i>)	47
§ 1. Wprowadzenie	47
§ 2. Filozoficzne uzasadnienie praw człowieka	48
§ 3. Kwestionowanie antropologii praw człowieka	51

§ 4. Pytanie o przyszłość człowieka	54
§ 5. Zakończenie	56
Rozdział VI. Wolność myśli jako warunek wolności wyrażania opinii.	
Filozoficzne rozważania nad opinią publiczną i poprawnością polityczną (Jarosław Barański)	
§ 1. Wprowadzenie	59
§ 2. Źródła oświeceniowe wolności słowa	60
§ 3. Wolność słowa a opinia publiczna	62
§ 4. Opinia publiczna a poprawność polityczna	64
§ 5. Podsumowanie	67
Rozdział VII. Bezpieczeństwo i prawa człowieka w perspektywie teorii systemów (Mikołaj Jacek Luczak)	
§ 1. Wprowadzenie	69
§ 2. Paradygmat systemowy	70
§ 3. Teoria systemów otwartych Ludwiga von Bertalanffy'ego a system społeczny	72
§ 4. Cybernetyczne aspekty definiowania systemu	74
§ 5. Teoria systemów autoreferencyjnych	76
§ 6. Możliwości interpretacyjne koncepcji systemowych dla idei praw człowieka	79
§ 7. Podsumowanie	82
Rozdział VIII. Wybrane aspekty bezpieczeństwa wolności i prawa do zgromadzeń w polskim systemie prawnym (Agnieszka Kania)	
§ 1. Wprowadzenie	85
§ 2. Uwagi ogólne – źródła prawa, bezpieczeństwo ogółu i jednostki, pojęcie bezpieczeństwa	86
§ 3. Uwagi szczegółowe – podział przesłanek bezpieczeństwa zgromadzeń	88
I. Przesłanki bezwzględne	89
II. Przesłanki względne	94
§ 4. Rekapitulacje	95
Rozdział IX. Transkulturowa Europa a prawo do wolności religijnej. Analiza w oparciu o art. 9 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz jurysprudence strasburską (Daria Bieñkowska)	
§ 1. Wprowadzenie	97
§ 2. Wolność religijna wobec współczesnych wyzwań	99
§ 3. Zakres i znaczenie art. 9 EKPCz	100
§ 4. <i>Forum internum</i>	102
§ 5. <i>Forum externum</i>	104

§ 6. Względy bezpieczeństwa a przekonania religijne	105
§ 7. Zakończenie	108
Rozdział X. Bezpieczeństwo publiczne a prawa i wolności jednostki	
<i>(Beata Walczak-Kowalik)</i>	109
§ 1. Wprowadzenie	109
§ 2. Pojęcie bezpieczeństwa	109
§ 3. Zasada proporcjonalności ograniczeń konstytucyjnych praw i wolności	112
§ 4. Ograniczenia praw i wolności jednostki w świetle Europejskiej Konwencji Praw Człowieka – wybrane zagadnienia	114
I. Zakaz umyślnego pozbawienia życia z art. 2 EKPCz	115
II. Ingerencja w prawo do poszanowania życia prywatnego i korespondencji – art. 8 EKPCz	116
III. Konwencyjny zakaz tortur i niehumanitarnego traktowania	117
§ 5. Podsumowanie	119
Rozdział XI. Naruszanie praw obywateli w Polsce pod pretekstem ochrony bezpieczeństwa <i>(Łukasz Szymański)</i>	121
§ 1. Wprowadzenie	121
§ 2. Naruszanie prawa do zgromadzeń	123
§ 3. Naruszanie prawa do wolności słowa	125
§ 4. Zakończenie	127
Rozdział XII. Prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego osób z zaburzeniami psychicznymi <i>(Daria Bienkowska)</i>	131
§ 1. Wprowadzenie	131
§ 2. Kategoria wolności i bezpieczeństwa osobistego. Znaczenie i źródła	132
§ 3. Pozbawienie wolności osoby umyślowo chorej	135
§ 4. Podsumowanie	140
Rozdział XIII. Funkcja ochronna prawa karnego w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka <i>(Jaromir Rybczak)</i>	143
§ 1. Funkcje prawa karnego	143
§ 2. Prawo karne a ochrona praw człowieka	145
§ 3. Funkcja ochronna prawa karnego w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka	146
§ 4. Obowiązek kryminalizacji czynów funkcjonariuszy państwowych ...	148
§ 5. Kryminalizacja czynów popełnionych przez osoby prywatne	151
§ 6. Wnioski	154
Rozdział XIV. Problematyka cyberbezpieczeństwa i wzrastającej skali cyberataków a dostęp do Internetu jako wartości dla realizacji praw człowieka <i>(Sylvia Gwoździewicz)</i>	157

§ 1. Wprowadzenie	157
§ 2. Cyberataki jako globalny problem dotyczący cyberbezpieczeństwa .	158
§ 3. Prawne działania UE i polityka NATO w aspekcie cyberbezpieczeństwa. Polska ustawa o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa	161
§ 4. Dostęp do informacji w Internecie w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka a tworzenie prawnego systemu cyberbezpieczeństwa w UE	163
§ 5. Walka z cyberprzestępczością jako działanie priorytetowe w ramach działań prawnych Unii Europejskiej	165
§ 6. Zakończenie	168
Rozdział XV. Ewolucja postrzegania zjawiska karcenia dzieci i ich bezpieczeństwa w rodzinie w ustawodawstwie polskim na tle standardów międzynarodowych (Monika Wilanowska)	171
§ 1. Wprowadzenie	171
§ 2. Karcenie jako stosowanie przemocy wobec dziecka	173
§ 3. Standardy międzynarodowe w zakresie zapewniania bezpieczeństwa dzieci w rodzinie	174
§ 4. Kwestia karcenia dzieci a wybrane ustawodawstwo polskie	178
§ 5. Podsumowanie	180
Rozdział XVI. Etyka solidarności jako wyraz godności w prawach człowieka (Ryszard Kozłowski)	183
§ 1. Wprowadzenie	183
§ 2. Prawno-etyczne źródła idei solidarności	184
§ 3. Etyka solidarności jako wyraz myślenia według praw człowieka	185
§ 4. Prawa człowieka – uniwersalizm formy a nieformalny uniwersalizm etyki	189
Rozdział XVII. Opieka u kresu życia (end-of-life care) jako wyraz troski o bezpieczeństwo zdrowotne w kontekście praw człowieka (Mikołaj Jacek Luczak)	193
§ 1. Wprowadzenie	193
§ 2. Zdrowie i opieka medyczna jako prawa człowieka	194
§ 3. Bezpieczeństwo zdrowotne jako przedmiot aksjologii i polityki	196
§ 4. Opieka paliatywna i opieka u kresu życia	199
I. Definicje	199
1. Opieka paliatywna (opieka paliatywno-hospicyjna)	199
2. Opieka u kresu życia	200
II. Indywidualny i grupowy wymiar opieki	201
III. Pozamedyczne cele opieki	202
§ 5. Deklaracje i dokumenty programowe dotyczące opieki u kresu życia	203

I. Deklaracja Światowego Stowarzyszenia Lekarzy w sprawie opieki medycznej u kresu życia	203
II. The Prague Charter – „Palliative Care: a human right”	204
§ 6. Podsumowanie	206
Rozdział XVIII. Godność pacjenta w orzeczeniach sądów lekarskich i Sądu Najwyższego (Iwona Wrześniewska-Wal)	209
§ 1. Wprowadzenie	209
§ 2. Godność a prawa człowieka	210
§ 3. Godność i intymność pacjenta	211
§ 4. Odpowiedzialność zawodowa lekarzy	215
§ 5. Orzeczenia sądów lekarskich – przykłady z praktyki	217
I. Okręgowy Sąd Lekarski	217
II. Naczelny Sąd Lekarski	218
III. Kasacje do Sądu Najwyższego	219
§ 6. Podsumowania i wnioski	220
Rozdział XIX. Prawa człowieka a etyka zawodowa psychologów. Studium przypadku oparte na procesie zmiany Kodeksu etyki i postępowania zawodowego w środowisku polskich psychologów (Anna Bogatyńska-Kucharska, Katarzyna Sikora, Małgorzata Steć)	223
§ 1. Wprowadzenie	223
§ 2. Nowy Kodeks Etyczny Psychologa a prawa człowieka	225
§ 3. Kodeks Etyczny Psychologa a zagadnienie godności człowieka	228
§ 4. Idea Solidarności a solidarność zawodowa psychologów	230
§ 5. Zakończenie	231
Indeks rzeczowy	233